

Biologisk mangfold
Remmedalen skyte- og øvingsfelt
Eid kommune, Sogn og Fjordane

BM-rapport nr 54-2003

Dato: 01.12.2004

<p>Tittel: BM-rapport nr. 54 (2003). Biologisk mangfold i Remmedalen skyte- og øvingsfelt, Eid kommune, Sogn og Fjordane fylke</p>	<p>Emneord: Biologisk mangfold Naturtyper, ferskvann, vilt, forvaltning Remmedalen skyte- og øvingsfelt</p>
<p>Prosjektansvarlig: Rune Solvang (Asplan Viak AS). Prosjektmedarbeider: Geir Gaarder (Miljøfaglig Utredning). Asplan Viak AS, Pb 24, 1300 Sandvika</p>	<p>Dato: 1.desember 2004</p>
<p>Oppdragsgiver: Forsvarsbygg, Divisjon Rådgivning Kompetansesenter Miljø- og kulturminnevern Pb 405 Sentrum, 0103 Oslo Prosjektnummer 2NM7000807</p>	<p>Oppdragsreferanse Forsvarsbygg: Bjørn Arne Rukke (prosjektleder) Tlf: 2309 34 98/(0510) Thomas Olstad Tlf: 2309 76 60/(0510) Line Stabell Selvaag Tlf: 2309 33 54/(0510) Øyvind Andreassen Tlf: 2309 51 50/(0510)</p>
<p>Sammendrag: Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i Remmedalen skyte- og øvingsfelt i 2003. Kartleggingen er en del av oppfølgingen av både Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold, som er kapittel 5 i Stortingsmelding nr 42 (2000-2001) om biologisk mangfold, og "Forsvarets handlingsplan for miljøvern" (2002). Arbeidet skal danne grunnlag for en framtidig bærekraftig forvaltning av biologisk mangfold i skyte- og øvingsfeltet. Kartleggingen bygger på metodikk i håndbøker fra Direktoratet for naturforvaltning. Følgende tema kartlegges: naturtyper, ferskvannlokaliteter, viltområder og rødlistearter. Disse temaene blir så vurdert samlet ved en sammenveining slik at de viktigste områdene for biologisk mangfold identifiseres. Forsvarsbygg har utarbeidet en kravspesifikasjon som gir nærmere retningslinjer for kartleggingen.</p> <p>Basert på feltarbeid og gjennomgang av eksisterende dokumentasjon er det identifisert og beskrevet to naturtyperlokaliteter. Det er ikke registrert ferskvannlokaliteter eller viltområder som oppfyller kravene i håndboka. Ingen rødlistearter er registrert. Ved sammenveiningen er ett område vurdert som viktig (B) og ett som lokalt viktig (C) for biologisk mangfold. Det er gitt forvaltningsråd for hvert enkelt område. Forvaltningsrådene må etterleves for å ivareta biologisk mangfold i de sammenveide områdene.</p> <p>Det er produsert et analogt og digitalt temakart for temaet naturtyper. Andre temakart er ikke produsert. Basert på temakartet er det utarbeidet et sammenveid kart for biologisk mangfold (statuskart). Forvaltningsrådene er presentert både i rapporten og på statuskartet.</p> <p>Alle opplysninger om naturtyper og vilt er lagt inn i databaseverktøyet Natur 2000. Digitale kartverk finnes i Forsvarets informasjonssystem for eiendom, bygg og anlegg (FIS/EBA) og FMGT's kart og katalogtjenester (FIS/BASIS). Alle UTM-referanser i rapporten er gitt i kartdatum WGS84.</p>	

Forsidebilde: Beitende storfe Remmedalen.

English summary:

Survey of biodiversity has been carried out at Remmedalen military training area in 2003 as a part of the follow-up on the Ministry of Defence's action plan for biodiversity. The work will constitute the basis for a sustainable management of biodiversity at the military training area. The survey is based upon the methodology and guidelines from the Directorate for Nature Management (DN). The following themes are mapped: nature type localities, freshwater localities, wildlife areas and red listed species. A status map is produced summarizing these themes. Norwegian Defence Estate Agency has provided the specific guidelines required for the work.

Two nature type localities are identified and described. No freshwater localities nor wildlife areas are identified. No red listed species were found. Analogue and digital thematic maps are produced. Summarizing the information for each of the themes, one locality is assessed as important (B) and one locality as locally important (C). Advice is given on how to manage and maintain the biodiversity in these localities. These advices have to be followed up to maintain the biodiversity at the localities.

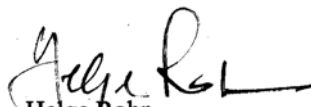
All information has been implemented into the database Natur 2000 and digital maps can be generated in FIS/EBA and FIS/basis. All UTM-references are in WGS84 datum.

FORORD

Denne rapporten er et ledd i oppfølgingen av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold. Sektorhandlingsplanen utgjør forsvarssektorens bidrag til Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) ”Biologisk mangfold – sektoransvar og samordning” (kapittel 5). Hovedhensikten med stortingsmeldingen er å sørge for en bærekraftig forvaltning av biologisk mangfold i norsk natur ved at det opprettes et nasjonalt kunnskapsbasert forvaltningssystem. I Forsvarets handlingsplan for miljøvern (2002) reflekteres de samme målene som sektorhandlingsplanen for biologisk mangfold.

For å følge opp målsetningene i de to handlingsplanene, er totalprosjektet ”Oppfølging av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold” igangsatt. I prosjektet skal blant annet naturverdier i alle områder der Forsvaret er hovedbruker kartlegges etter samme metodikk. I rapportene gis det forvaltningsråd for hvordan områder som er spesielt viktige for biologisk mangfold må forvaltes for at naturverdiene der skal opprettholdes. Rådene må etterleves for at Forsvaret i sine ulike aktiviteter skal oppfylle målsetningene satt i de to handlingsplanene nevnt over. Forvaltningsrådene må derfor innarbeides i skytefeltinstruksjer, flerbbruksplaner og andre dokumenter og verktøy som er styrende for aktivitetene i feltene.

Med dette arbeidet ligger Forsvaret nasjonalt sett i front når det gjelder å kartlegge biologisk mangfold innen egen samfunnssektor. Forsvarsbyggs kompetansesenter for miljø- og kulturminnevern har prosjektledelsen for totalprosjektet, som har en planperiode fra 2001 til og med 2005. Ved henvendelse til kompetansesenteret vil man kunne få oversendt rapporter og kartverk samt utfyllende informasjon om forvaltning av kartlagte områder.

Helge Rohn
Administrerende direktør,
Forsvarsbygg

INNHold

1	INNLEDNING	5
2	MATERIALE OG METODER	6
2.1	REMMEDALEN SKYTE- OG ØVINGSFELT	6
2.2	EKSISTERENDE DOKUMENTASJON OM BIOLOGISK MANGFOLD	7
2.3	OMRÅDEBESKRIVELSE	7
2.3.1	<i>Berggrunn og løsmasser</i>	7
2.3.2	<i>Generelle naturforhold</i>	7
2.3.3	<i>Flora</i>	8
2.3.4	<i>Fauna</i>	9
2.4	DATAINNSAMLING	9
2.5	DOKUMENTASJON	10
2.6	NATURTYPER.....	10
2.7	VILTOMRÅDER	11
2.8	FERSKVANNSLOKALITETER.....	11
2.9	RØDLISTEARTER.....	12
2.10	SAMMENVEIDE OMRÅDER	13
2.11	FORVALTNINGSRÅD FOR AKTIVITETER SOM PÅVIRKER DET BIOLOGISKE MANGFOLDET	13
2.12	DATABASE OG KART.....	15
3	RESULTATER	16
3.1	NATURTYPER.....	16
3.2	VILTOMRÅDER	18
3.3	FERSKVANNSLOKALITETER.....	18
3.4	RØDLISTEARTER.....	19
3.5	BIOLOGISK MANGFOLD – SAMMENVEIDE OMRÅDER.....	19
3.5.1	<i>Forvaltningsråd</i>	19
3.5.2	<i>Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd</i>	19
4	TAKKSIGELSER	21
5	KILDER	21

VEDLEGG

Vedlegg 1. Karplanteliste for Remmedalen skyte- og øvingsfelt

Vedlegg 2. Naturtypekart

Vedlegg 3. Statuskart for biologisk mangfold

1 INNLEDNING

Bevaring av naturmiljø og biologisk mangfold er en stor utfordring. Mange arter i Norge viser en urovekkende bestandsnedgang. Menneskelig påvirkning har i økende grad vært med på å bestemme denne negative utviklingen, og har ført til reduksjon i utbredelse og utryddelse av arter i Norge og i verden forøvrig. Den viktigste årsaken til tap av biologisk mangfold i Norge er at leveområdene forandres gjennom endret arealbruk som nedbygging av arealer, intensivt jord- og skogbruk etc. Regjeringens miljøvernpolitikk forplikter Norge og sektormyndighetene å forvalte biologisk mangfold slik at arter som naturlig finnes i Norge skal sikres i levedyktige bestander. Ved å kartlegge og forvalte arealene ut fra kunnskap om artenes forekomst og artenes krav til leveområder, kan en sikre et rikt og variert biologisk mangfold. En rekke nasjonale lover og internasjonale avtaler pålegger og forplikter Norge til å ta vare på det biologiske mangfoldet. De viktigste er:

- Naturvernloven av 1970
- Viltloven av 1981
- Plan- og bygningsloven av 1985
- Washingtonkonvensjonen av 1975 - regulerer handel med ville dyr og planter
- Bernkonvensjonen av 1979 – beskyttelse av truede arter
- Bonnkonvensjonen av 1983 – beskyttelse av trekkende arter
- Biodiversitets- (Rio-) konvensjonen av 1992 – konvensjonen om biologisk mangfold

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) ”Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning” gir retningslinjer for hvordan de ulike sektorene skal ivareta hensynet til biologisk mangfold i sine forvaltningsområder. De samme retningslinjene som skisseres i Forsvarets bidrag til stortingsmeldingen, kap. 5 ”Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold”, reflekteres i Forsvarets handlingsplan for miljøvern ”Forsvarets miljøvernarbeid” (Forsvarsdepartementet 2002). For å følge opp Forsvarets egne mål i disse to handlingsplanene er det utarbeidet et totalprosjekt nr. 2NM 7000807, som består av 7 delprosjekter. Delprosjekt nr. 1 ”Kartlegging av biologisk mangfold” skal sørge for at kartlegging gjennomføres etter samme metodikk i alle områder der Forsvaret er hovedbruker.

Kartleggingsarbeidet vil være en styrke i den daglige bruken og forvaltningen av Forsvarets områder, og vil bidra til at beslutninger om bruken kan tas på et bedre faglig grunnlag. Forvaltning av naturområder og biologisk mangfold er en utfordring som stadig krever oppdatering av kunnskapen. Forsvaret har derfor blant annet utviklet et oppsynssystem for å følge utviklingen av biologisk mangfold i sine områder fremover.

Denne rapporten tar for seg det biologiske mangfoldet i Remmedalen skyte- og øvingsfelt. Rapporten er en sammenstilling av eksisterende dokumentasjon og ny kartlegging i 2003.

2 MATERIALE OG METODER

2.1 Remmedalen skyte- og øvingsfelt

Remmedalen skyte- og øvingsfelt ligger i Eid kommune i Sogn & Fjordane. Skyte- og øvingsfeltet utgjør totalt 1679 daa, og er privat eid. Det er inngått en leieavtale med 50 års varighet fra 1974. Det er HV10 som disponerer skyte- og øvingsfeltet, som brukes totalt ca. 25-35 dager i året, primært vår og høst. Maksimalt opptil 150 soldater oppholder seg i skyte- og øvingsfeltet samtidig. Ulike våpentyper opp til 84 mm brukes. Bivuakkering og soldater til fots i terrenget forekommer i liten grad. Det forekommer heller ingen kjøring med hjul- eller beltegående kjøretøy i utmark, og trafikk er kanalisert til veger opp til oppstillingsplassene. Grunneier har beiteretten i området i dag. Dette beitet er viktig for å opprettholde de biologiske verdiene.

Figur 1. Remmedalen skyte- og øvingsfelt, Eid kommune, Sogn & Fjordane.

2.2 Eksisterende dokumentasjon om biologisk mangfold

Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i Eid kommune (Gaarder & Fjeldstad 2002). Ingen lokaliteter er registrert i Remmedalen-dalføret, men Remmedalen ble heller ikke oppsøkt i felt. Det har vært begrenset med viltkartlegging i Eid kommune, og det er ikke kjent interessante viltforekomster innenfor skyte- og øvingsfeltet (Harald Kjær, Eid kommune, pers.medd.).

2.3 Områdebeskrivelse

2.3.1 Berggrunn og løsmasser

Kvartærgeologisk preges utredningsområdet av morenemateriale av noe varierende tykkelse, samt innslag av bart fjell i høyereliggende deler (Klagegg m.fl. 1989). I tillegg er det noe torv- og myrjord.

Berggrunnsmessig består området hovedsaklig av gneis, men med soner med glimmerskifer (Kildal 1970), noe som også reflekteres i vegetasjonen. Vegetasjonen er overveiende fattig.

2.3.2 Generelle naturforhold

Remmedalen skyte- og øvingsfelt ligger hovedsakelig i sørboreal vegetasjonssone (Moen 1998), men trolig kommer øvre deler opp i mellomboreal sone. Klimaet er preget av den kystnære beliggenheten, med milde vintre, kjølige somrer og høy årsnedbør. Området ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998).

Kulturpåvirkningen har i lang tid vært betydelig, og området har trolig vært praktisk talt fritt for trær og store busker tidligere. Nå er det litt fjellbjørkeskog i nordre deler, samt spredt med busker og trær i resten av området. Fortsatt blir likevel området holdt i relativt god og tradisjonell hevd, siden det beiter en del husdyr i området, spesielt storfe. Disse holder vegetasjonen nede på setervollene og utøver antagelig også en vesentlig påvirkningsfaktor på øvrig vegetasjon.

Setervollandskap i Remmedalen skyte- og øvingsfelt.

Vegetasjonsmessig spiller fattigmyr og dels nedbørsmyr en viktig rolle i området, dels i mosaikk med fattig, lavereliggende fjellhei. Myr opptrer selv i ganske sterkt hellende terreng, noe som er typisk for høyereliggende, humide områder i fjordstrøkene. I tillegg er det noe fjellbjørkeskog av varierende rikhet, fra blåbærskog til frodig høgstaueskog. I tilknytning til vegkanter og enkelte bekkefar opptrer mer ustabile vegetasjonssamfunn.

2.3.3 Flora

Totalt ble det påvist 132 karplantearter i skyte- og øvingsfeltet under befaringen. Dette er ikke noe spesielt høyt antall, men ligger kanskje litt i overkant av hva som er vanlig i dette høydebeltet i distriktet. Det vesle partiet med rikere myr og hei/eng gav et vesentlig tilskudd til artslista, da nærmere 20 arter bare ble påvist her.

Ingen av artene er nasjonalt rødlistet, og sannsynligvis vil heller ingen av artene være aktuelle kandidater for ei eventuell regional rødliste. Enkelte av plantene som ble funnet på lokalitet (Hovdegrova Ø) er likevel relativt sjeldne i distriktet, som stortveblad, grønnkurle og hårstarr. Innenfor resten av skyte- og øvingsfeltet ble det derimot bare påvist arter som må betraktes som vidt utbredt og forholdsvis trivielle.

Det ble ikke funnet kravfulle lav eller sopp innen området. En beitemarkssopp ble påvist sparsomt, beiterødskevessopp, men denne er ganske vanlig og av de minst krevende blant beitemarkssoppene.

2.3.4 Fauna

Lite er kjent om pattedyr og krypdyr/amfibier innenfor skyte- og øvingsfelt. Ingen spesielle registreringer er gjort av disse organismegruppene. Det samme gjelder for fuglelivet. Ved befaringen 05.08.2003 ble det bare påvist et ti-talls vanlige arter. Dette omfattet skogstilknyttede arter som gråtrost, løvsanger, gråsisik og gjerdsmett, et par arter knyttet til berg og åpen hei (bergirisk og heipiplerke), samt en våtmarksfugl (enkeltbekkasin). Det virker ikke sannsynlig at den unge og ordinære fjellbjørkeskogen skal inneholde særlig kravfulle skogslevende fuglearter, og heller ikke myr- og fjellheiene utmerker seg som potensielt interessante leveområder for sjeldne og rødlistede fuglearter. Det må likevel forventes at bl.a. rovfugl som havørn (DC) og kongeørn (R) benytter området til næringssøk.

2.4 Datainnsamling

Det er utarbeidet en kravspesifikasjon som beskriver kartleggingsmetodikk for kartlegging av biologisk mangfold i Forsvarets områder (Forsvarsbygg 2003), og som gir føringer for rapport, kartproduksjon, lagring av digitale data og utforming av forvaltningsråd. I de etterfølgende kapitler følger en kort beskrivelse av metode for datainnsamling, dokumentasjon og verdisetting.

Kartleggingen er basert på "Nasjonal rødliste for truete arter i Norge 1998" (DN 1999b) og rapporten "Truete vegetasjonstyper i Norge" (Fremstad & Moen 2001), og dessuten på metodikken i følgende håndbøker fra Direktoratet for naturforvaltning (DN):

- Viltkartlegging DN-håndbok 11-1996, revidert internettversjon 2000 (DN 1996)
- Kartlegging av naturtyper DN-håndbok 13-1999 (DN 1999a)
- Kartlegging av ferskvannlokaliteter DN-håndbok 15-2000, revidert internettversjon 2003 (DN 2000)
- Kartlegging av marint biologisk mangfold DN-håndbok 19-2001 (DN 2001)

Innsamlingen av opplysninger om biologisk mangfold har hovedsakelig foregått ved

- litteraturgjennomgang, databasesøk¹, studier av kart (N5/N50) og flyfoto

---

¹ Kilder over lokalitetsanvisninger for lav (Lavherbariet 2003) og sopp (Sopperbariet 2003) er gjennomgått.

- kontakt med Fylkesmannens miljøvernnavdeling, kommunen, fagfolk og enkeltpersoner med naturfaglig kunnskap om området
- feltarbeid. Under feltarbeidet er det brukt GPS for å kartfeste lokaliteter. Feltarbeid er utført av Geir Gaarder 5.8.2003.

2.5 Dokumentasjon

Registreringsdelen skal være en rent faglig, verdinøytral og faktaorientert beskrivelse av naturmiljøet basert på de ulike håndbøkene fra DN (se 2.4). Under feltarbeidet er naturtyper, ferskvannsmiljøer og viltområder kartlagt etter DN-håndbøkene. Det er også fokusert på forekomst av rødlistearter, forekomst av indikatorarter på verdifulle naturtyper/viltområder og arter som i seg selv er sjeldne og interessante (jfr. DN 1996, DN 1999a, DN 2000). Remmedalen skyte- og øvingsfelten er feltbefart, og det er spesielt lagt vekt på områder med tidligere dokumenterte verdier, samt oppsøking av potensielt interessante lokaliteter.

Funn av spesielt uvanlige og/eller rødlistede arter er dokumentert i form av belegg som er overlevert botanisk museum i Oslo. Navn og systematikk for registrerte arter følger vanlig benyttet norsk litteratur (f.eks. Gjershaug m.fl. 1994 for fugl, Elven 1994 for karplanter, Krog m.fl. 1994 for blad- og busklav, den norske soppnavnkomiteen 1996 for sopp og Frisvoll m.fl. 1995 for moser).

2.6 Naturtyper

DN-håndbok 13 "Kartlegging av naturtyper" (DN 1999a) beskriver metodikken ved kartlegging av viktige naturtyper for biologisk mangfold. Denne håndboken fokuserer på naturtyper som er spesielt viktige for det biologiske mangfoldet, dvs. at "hverdagsnaturen" ikke kartfestes. Totalt 56 naturtyper er beskrevet i håndboka innenfor hovednaturtypene myr, rasmark/berg/kantkratt, fjell, kulturlandskap, ferskvann/våtmark, skog og havstrand/kyst. Rapporten "Truete vegetasjonstyper i Norge" (Fremstad & Moen 2001) er brukt som støttekriterium ved vurdering av et områdes verdi.

Naturtypene verdisettes etter fastsatte kriterier i håndboka der

A = svært viktig
 B = viktig
 C = lokalt viktig

Viktige kriterier er

- Størrelse og velutviklethet (verdien øker med størrelsen)
- Grad av tekniske inngrep (grad av urørthet)
- Forekomst av rødlistearter
- Kontinuitetspreg (stabil tilstand/stabil påvirkningsgrad over lang tid)
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt)

2.7 Viltområder

DN-håndbok 11 "Viltkartlegging" (DN 1996)² beskriver hvordan viltkartleggingen skal gjennomføres. Tradisjonelt sett har viltkartleggingen fokusert på det jaktbare viltet, men viltkartleggingen etter DN-håndbok 11-1996 tar for seg alle viltarter, dvs. amfibier, krypdyr, pattedyr og fugl. Ved kartleggingen i Remmedalen skyte- og øvingsfelt er det ikke prioritert kartlegging av vanlige arters funksjonsområder dersom disse områdene ikke har en spesielt viktig funksjon for arten. Viltkartleggingen har fokusert på funksjonsområder for rødlistearter, regionalt uvanlige arter eller viktige funksjonsområder for vanlige arter.

Viktige funksjonsområder for viltet som hekke-/yngleområder, reirplasser, spillplasser, vinterbeiteområder og trekkveier er kartlagt for aktuelle viltarter. Funksjonsområdene gis vekter fra 1-5 der:

- vektsum 1 gir status "registrert viltområde"
- vektsum 2-3 gir "viktige viltområder" og
- vektsum >3 gir "svært viktige viltområder".

Når et viltområde verdisettes, skjer dette ved en summering/veiing av verdien (vektsummen) for funksjonsområdene for viltartene som er registrert i området. Resultatet er et vektsumkart med viltområder av ulik verdi som resulterer i en verdisetting av området til svært viktig viltområde (A), viktig viltområde (B) eller lokalt viktig viltområde (C). Viltområder vises på temakart prioriterte viltområder.

2.8 Ferskvannslokaliteter

DN-håndbok 15 "Kartlegging av ferskvannslokaliteter" (DN 2000, endret internettversjon 2003) beskriver metodisk hvordan kartleggingen av ferskvannslokaliteter bør gjennomføres. Håndboken bygger på de ferskvannslokalitetene som er beskrevet i DN-håndbok 13 (DN 1999a), men utover dette prioriteres følgende lokaliteter

---

² Revidert internettversjon 2000

- Lokalteter med viktige bestander av ferskvannsorganismer. Listen omfatter 15 arter innenfor laksefisk, nøyer, ulker og karpefisk samt elvemusling og ferskvannskreps.
- Lokalteter med fiskebestander som ikke er påvirket av utsatt fisk. Kartleggingsenheten omfatter alle vannlokaliteter med naturlige fiskebestander som ikke er påvirket av fiskeutsettinger.
- Lokalteter med opprinnelig plante- og dyresamfunn. Kartleggingsenheten omfatter alle større uregulerte vannlokaliteter eller vannlokaliteter med liten reguleringsgrad (< 15 %), som har beholdt sine naturlige plante- og dyresamfunn av ferskvannsararter.

2.9 Rødlistearter

En rødliste er en liste over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er truet av utryddelse eller utsatt for betydelig reduksjon i antall eller utbredelse på grunn av menneskelig påvirkning. Den nasjonale rødlista gir en oversikt over truede arter i Norge (DN 1999b). Artene på rødlista er i ulik grad truet, se truetetskategoriene i tabell 1. Sårbare opplysninger er unntatt offentlighet.

Rødlistearter nevnes i rapporten med truetetskategori etter navnet.

Tabell 1. Truetetskategorier i ”Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998” (DN 1999b).

Truetetskategorier		Definisjon
Ex	Utryddet	Arter som er utryddet som reproduserende i landet. Det vil vanligvis omfatte arter som er forsvunnet for mer enn 50 år siden. Ex? angir arter som er forsvunnet for mindre enn 50 år siden.
E	Direkte truet	Arter som er direkte truet og som står i fare for å bli utryddet i nærmeste framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
V	Sårbar	Sårbare arter med sterk tilbakegang, som kan gå over i gruppen direkte truet dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
R	Sjelden	Sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt situasjon pga. liten bestand eller med spredt og sparsom utbredelse.
DC	Hensynskrevende	Hensynskrevende arter som ikke tilhører kategori E, V eller R, men som pga. tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak.
DM	Bør overvåkes	Kategorien omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til overvåking av situasjonen.

2.10 Sammenveide områder

Basert på de fire kartleggingsenhetene

- naturtyper
- prioriterte viltområder
- ferskvannslokaliteter
- rødlistearter

avgrenses sammenveide områder.

Som for naturtypene deles de sammenveide områdene opp i tre verdikategorier:

A = svært viktig
B = viktig
C = lokalt viktig

Ved verddivurdering legges det inn et faglig skjønn. Verdien fra de enkelte kartleggingsenhetene opprettholdes som regel ved sammenveiging, men to overlappende områder som ut fra to ulike kartleggingsenheter (for eksempel naturtyper, prioriterte viltområder) er gitt verdi B, kan ved sammenveiging få verdi A.

2.11 Forvaltningsråd for aktiviteter som påvirker det biologiske mangfoldet

En lang rekke militære og sivile aktiviteter kan påvirke det biologiske mangfoldet negativt. For de sammenveide, verdiklassifiserte områdene er det vurdert aktiviteter som kan være negative for det biologiske mangfoldet.

Forvaltningsråd er foreslått for å avbøte eventuell negativ påvirkning. Forvaltningsrådene med restriksjoner er presentert under beskrivelsen av de sammenveide områdene i kapittel 3.5 (sammenveide områder) og i tabell 2 bakerst i denne rapporten. Forvaltningsråd for hvert av de verdiklassifiserte områdene er lagt inn i naturdatabasen Natur 2000.

I kravspesifikasjonen fra Forsvarsbygg er det beskrevet en rekke militære aktiviteter som kan ha en negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet. Hva slags aktiviteter som gjennomføres i de ulike militære områdene varierer mye, og forvaltningsrådene er basert på informasjon fra militære kontaktpersoner om hvilke aktiviteter som er aktuelle i det militære området.

Foreslåtte forvaltningsråd vil variere gjennom året. For eksempel bør en type aktivitet begrenses på en lokalitet med sårbare plantearter i vekstsesongen, mens samme aktivitet til en

annen årstid vil være akseptabel. Aktivitetens omfang er en annen faktor som kan være avgjørende for innvirkningen på det biologiske mangfoldet. Det gis derfor forvaltningsråd som differensierer på sesong og kvantitet der dette er mulig, slik at det ikke legges unødige restriksjoner på bruk når aktiviteter kan være mulig.

Forvaltningsrådene er gitt ut fra en vurdering av følgende aktiviteter:

Militær trening

- Soldater til fots – Terrengslitasje, støy, stress av vilt (lukt /syn)
- Kjøring med beltegående kjøretøyer – Beltespor (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Kjøring med hjulgående kjøretøy – Hjulspor (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Øving med amfibie- og landgangsfartøy – Hjul- og beltespor, inngripen i strand- og elvebredde ved f.eks. bygging midlertidig rampe (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Skyting med løsammunisjon – Støy, ammunisjonsrester
- Skarpskyting med lette våpen – Støy, ammunisjonsrester, brann, forurensing (tungmetaller)
- Skarpskyting med tunge våpen – Treff/Nedslag, trykkbølger, ammunisjonsrester, støy, brann, forurensing (tungmetaller mm)
- Bombardering - Treff/Nedslag, trykkbølger, ammunisjonsrester, støy, brann, forurensing (tungmetaller mm)
- Sprengningsøvinger - Eksplosjonsted, trykkbølger, støy, forurensing (tungmetaller mm)
- Bivuakkering – Aktivitet og belastning (terrengslitasje, ved bl.a. hogst av bar og raier, telt), avfall, støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier), stress av vilt (lukt /syn)
- Stillingsutbygging – Faste inngrep i naturen, støy (bl.a. maskinelt utstyr), forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Øving med marinens fartøy - Forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier), støy
- Flyging med jagerfly – Støy
- Flyging med helikopter (også ved landingsplass) – Støy, lufttrykk, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Mobile verksteder – Belte- og hjulspor (terrengslitasje), støy, aktivitet, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Feltsykehus og feltkjøkken – Støy, aktivitet og belastning (terrengslitasje).
- Kommandoplasser, forsyningsbaser, ol. - Belte- og hjulspor (terrengslitasje), aktivitet og belastning (terrengslitasje), støy, stress av vilt (lukt /syn)

Andre aktiviteter

- Nedbygging av arealer (bygningssmasse, veier, asfalterte flater mm.) – Tap av habitat, habitatfragmentering
- Drenering/ gjenfylling – Endring av fysisk/kjemiske forhold
- Masseuttak – Terrengslitasje, endring av fysisk/kjemiske forhold

- Beiting - Terrenslitasje
- Gjengroing – Tap av habitat, habitatfragmentering
- Jordbruksdrift - Tap av habitat, habitatfragmentering
- Gjødsling - Forurensning
- Opphør av landbruksdrift - Tap av habitat, habitatfragmentering
- Friluftsliv - Terrenslitasje

Skogbruk

Det gis forvaltningsråd til skogsdrift i de sammenveide områdene der slik forvaltning er aktuell. Målsetningen med å gi disse rådene er å opprettholde de naturverdiene som er utpekt som spesielt viktige for biologisk mangfold. For skogsdriften i Forsvarets eide områder, er forvaltningsrådene førende. De bygger på avtalen mellom Statskog SF og Forsvarsbygg om forvaltning av Forsvarets skoger (Forsvarsbygg 2002). I avtalens formålparagraf heter det at militære hensyn og miljøhensyn skal prioriteres framfor hensynet til økonomisk resultat. Ifølge avtalens vedlegg E – Miljøkrav til skogsdrift ved Forsvarets eiendommer pekes det på at områder som ved kartlegging av biologisk mangfold blir verdiklassifisert til A, B og C skal unntas ordinær skogsdrift. I tillegg peker vedlegget på at Levende skog-standarder med ytterligere skjerpelser bestemt av Forsvaret skal etterleves i alle områder.

2.12 Database og kart

Alle registreringer av naturtyper, funksjonsområder for vilt og artsobservasjoner er lagt inn i databasen Natur2000 (GND Naturkart AS 2003). Kartene finnes i målestokkene 1:12 000 (vedlegg til rapporten). Digitale kartverk finnes i Forsvarets informasjonssystem for eiendom, bygg og anlegg (FIS/EBA) og i Forsvarets operative virksomhet (FIS/BASIS).

Følgende kart er vedlagt rapporten:

- Naturtyper
- Statuskart biologisk mangfold. Sammenveide områder.

3 RESULTATER

3.1 Naturtyper

Det er gjennomført naturtype- og viltkartlegging i Eid kommune, men det er ikke gjennomført kartlegging innenfor Remmedalen skyte- og øvingsfelt i den forbindelse. Nummerering av lokaliteter avgrenset i denne rapporten er foretatt etter avtale med kommunen og følger kommunens nummerserie.

Innenfor Remmedalen skyte- og øvingsfelt er det kartlagt to naturtypelokaliteter, en lokalitet er vurdert som viktig (B) og en lokalitet som lokalt viktig (C), se vedlegg 2. Registreringsinformasjon om samtlige naturtypelokaliteter er lagt inn i Natur 2000.

Lokalitet	51 Heida
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1443 10051
Naturtype	Naturbeitemark
Naturtypekode	D 04
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	435-445 m.o.h
Areal (daa)	6 daa
Besøkt dato	05.08.2003
UTM (WGS84)	LP 338 731

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i Remmedalen og omfatter vesentlige deler av stølen Heida.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er en ganske tradisjonell lita seter, bestående av noen seterhus/hytter, litt engmark rundt husene og ei litt større eng som skråner ned mot dalbunnen i vest. Vegetasjonen er preget av en relativt sur og næringsfattig berggrunn samt det humide og nedbørrike klimaet. Dette fører til en gjennomgående artsfattig karplanteflora dominert av vidt utbredte og trivielle arter. Deler av engene har likevel et ganske godt innslag av naturengplanter. Siden beitetrykket av storfe fortsatt er godt i området er det derfor naturlig å avgrense et parti med naturbeitemark tilknyttet denne setra. Registrerte naturengplanter på lokaliteten var gulaks, finnskjegg, tepperot, blåklokke, kystmaure, kornstarr, engfrytle, dvergjamne (sparsom, indikerer litt intermediære forhold), kjerteløyentrøst, samt fjell/seterplantene fjellmarikåpe og fjelljamne. Det er et visst potensial for beitemarkssopp på lokaliteten, og det kan ikke helt utelukkes at også rødlistearter kan dukke opp.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som lokalt viktig (C) siden den har preg av naturbeitemark. Vegetasjonen virker såpass artsfattig og triviell at det ikke finnes grunnlag for høyere verdi med da-

gens kunnskap. Funn av beitemarkssopper kan gi høyere verdi, men sannsynligheten for funn er relativt liten da området er relativt surt og artsfattig.

Lokalitet	52 Hovdegrova Ø
------------------	------------------------

Lokalitetsnummer/Natur 2000	1443 10052
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A 05
Verdisetting	B – Viktig
Høyde over havet (m)	510-600 m.o.h
Areal (daa)	13 daa
Besøkt dato	05.08.2003
UTM (WGS84)	LP 3445 7362

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i Remmedalen i den sørvendte lia opp mot Trollvassnyken.

Områdebeskrivelse

Indre deler av dette dalføret har tildels fjellbjørkeskog av fuktig, oseanisk utforming og dels myr i mosaikk med fjellhei. Nedbørsmengdene fører til glidende overganger mellom myr og hei og hyppig innslag av bakkemyrer. Selv om vegetasjonen overveiende vitner om næringsfattige forhold, var det et ganske tydelig avgrenset parti på østsiden av Hovdegrova som skilte seg vesentlig ut. Her var artsmangfoldet relativt høyt og kalkkrevende arter knyttet til myr og fastmark preget floraen, dels sammen med naturengplanter. Av myrplanter er det grunn til å trekke fram arter som loppestarr, gulstarr, dvergjamne, svarttopp, hårstarr, breiull, skogsiv og gulsildre. Disse artene indikerer tydelig innslag av mellomrik myr med tendenser til ekstremrik myr. Av naturengplanter ble arter som katterot, småengkall, aurikkelsveve, gulaks, finnskjegg, tepperot, blåklokke, harerug, bråtestarr, smalkjempe og jonsokkoll funnet. For øvrig kan nevnes de relativt kravfulle og regionalt uvanlige orkidéene stortveblad og grønnskurl. En beitemarkssopp ble funnet, den relativt vanlige og lite kravfulle beiterødskivesopp *Entoloma sericum*. Det er potensial for flere beitemarkssopp, kanskje også rødlistede arter.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) siden det er ei ganske velutviklet rikmyr. Enkelte regionalt uvanlige arter forekommer, samtidig som rikmyr er sjelden i distriktet. F.eks. ble det ikke registrert noen lokaliteter av naturtypen i den kommunale kartleggingen i Eid kommune.

Rikmyra ved lokaliteten Hovdegrova Ø. Naturtypen rikmyr er svært sjeldent i kommunen, og det ble ikke registrert noen rikmyrer i forbindelse med den kommunale kartleggingen i Eid kommune forøvrig.

3.2 Viltområder

Innenfor Remmedalen skyte- og øvingsfelt er det ikke avgrenset noen prioriterte viltområder som tilfredsstillende kriteriene gitt i DN-håndbok 11-1996. Trekkveier for hjortevilt er ikke prioritert i kartleggingen.

3.3 Ferskvannslokaliteter

Det er ikke registrert ferskvannslokaliteter som tilfredsstillende kravene etter DN-håndbok 15-2000 (DN 2000) i. Ferskvann i Remmedalen skyte- og øvingsfelt begrenser seg til et par små bekkedar. Disse oppfyller ikke kravene i DN-håndbok 15-2000 (DN 2000) til viktige ferskvannslokaliteter.

3.4 Røddlistearter

Det er ikke påvist noen forekomster av rødlistearter innenfor Remmedalen skyte- og øvingsfelt.

3.5 Biologisk mangfold – sammenveide områder

Kartleggingstemaene naturtyper, prioriterte viltområder, ferskvannslokaliteter og rødlistearter gir grunnlaget for et sammenveid statuskart med viktige områder for biologisk mangfold. Disse sammenveide områdene verdiklassifiseres etter de tre kategoriene svært viktig, viktig og lokalt viktig for biologisk mangfold (samme som for naturtyper).

3.5.1 Forvaltningsråd

I kravspesifikasjonen fra Forsvarsbygg er det listet opp en rekke militære og sivile aktiviteter som skal vurderes i forhold til de verdiklassifiserte områdene. Det er knyttet forvaltningsråd med restriksjoner til de verdiklassifiserte områdene. Formålet med disse forvaltningsrådene er å ivareta det biologiske mangfoldet i tråd med Forsvarets egne målsetninger i både "Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold" (kap.5 i St.meld. 42 (2000-2001)) og "Forsvarets handlingsplan for miljøvern" (Forsvarsdepartementet 2002).

Hvilke av aktivitetene som bør unngås, eventuelt i hvilke perioder og i hvilket omfang er beskrevet under forvaltningsråd for hvert enkelt område. Forvaltningsrådene og de verdiklassifiserte områdene er sammenfattet i tabell 2. Forvaltningsrådene er også gjengitt på statuskartet, se vedlegg 3.

3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd

To sammenveide lokaliteter er identifisert som spesielt viktige for biologisk mangfold, en viktig (B) og en lokalt viktig (C), se vedlegg 3. Forvaltningsrådene er vurdert i forhold til aktiviteter som er aktuelle for Remmedalen skyte- og øvingsfelt.

Lokalitet	1 Heida
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Areal (daa)	6 daa
UTM (WGS84)	LP 338 731

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 51. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, påfylling av masser, masseuttak (inkludert fjerning av grastorv) er ikke tillatt.
- Gjødsling og sprøyting er ikke tillatt.
- Skogplanting er ikke tillatt.
- Opprettholdelse av dagens beite er viktig. Dyr på beite er nødvendig for å ivareta naturverdiene. Det må opprettholdes et moderat beitetrykk.

Lokalitet

2 Hovdegrova Ø

Verdisetting

B – Viktig

Areal (daa)
UTM (WGS84)

13 daa
LP 3445 7362

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 52. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, påfylling av masser, masseuttak er ikke tillatt.
- Gjødsling og sprøyting er ikke tillatt.
- Skogplanting er ikke tillatt.
- Dyr på beite er en fordel. I så fall bør det etterstrebes et moderat beitetrykk.

Tabell 2. Forvaltningsråd og restriksjoner på aktiviteter i de sammenveide områdene for biologisk mangfold. Utfyllende forvaltningsråd er presisert i kapittel 3.5.2.

	Heida	Hovdegrova Ø
Nr på statuskart	1	2
Fysiske inngrep ved f.eks. nedbygging av areal, påfylling av masser etc.	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Gjødsling og sprøyting	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Skogplanting	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Beiting av beitedyr	Opprettholdes	Fordelaktig

4 TAKKSIGELSER

Vi ønsker å takke alle som har bidratt med informasjon til denne rapporten. Takk til Harald Kjær i Eid kommune som har bidratt med opplysninger om eksisterende naturfaglig dokumentasjon om skyte- og øvingsfeltet. Takk til Nils Melby som har vært kontaktperson i Remmedalen skyte- og øvingsfelt, og som har bidratt med militærfaglig dokumentasjon.

5 KILDER

Den norske soppnavnkomitéen. 1996. Norske soppnavn. Tredje utgave. Fungiflora. 137s.

Direktoratet for naturforvaltning, 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11 (revidert i 2000).

Direktoratet for naturforvaltning, 1999a. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN håndbok 13-1999.

Direktoratet for naturforvaltning, 1999b. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. Norwegian Red List 1998. DN-rapport 1999-3.

Direktoratet for naturforvaltning, 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN håndbok 15-2000.

Elven, R. 1994. Johannes Lid & Dagny Tande Lid. Norsk flora. 6. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1014 s.

Fremstad, E. & Moen, A. 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 2001-4. 231s.

Frisvoll, A. A., Elvebakk, A. Flatberg, K.I. & Økland, R. 1995. Sjekkliste over norske mosar. Vitskapleg og norsk namneverk. NINA Temahefte 4. 104s.

Forsvarsbygg 2002. Avtale om forvaltning av skog, vilt og fisk på Forsvarets eiendommer. 5 s + vedlegg. Vedlegg E - Miljøkrav til skogsdrift ved Forsvarets eiendommer - revidert 18.3.2004.

Forsvarsbygg 2003. Kravspesifikasjon for kartlegging av biologisk mangfold i Forsvarets områder. Versjon april 2003.

Forsvarsdepartementet. 2002. Forsvarets miljøvernarbeid. Handlingsplan. 33s.

Gjershaug, J.O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. 1994. Norsk fugleatlas. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. 551s.

Gaarder, G. & Fjeldstad, H. 2002. Biologisk mangfold i Eid kommune. Miljøfaglig Utredning, rapport 2002-3: 1-34 s. + vedlegg.

IUCN, 2001. The IUCN Red List of Threatened Species. Categories and Criteria (ver 3.1).

Kildal, E.S. 1970. Geologisk kart over Norge, berggrunnskart. Måløy, 1:250 000, norsk utgave. NGU.

Klakegg, O., Nordahl-Olsen, T., Sønstegaard, E. & Aa, A.R. 1989. Sogn og Fjordane fylke, kvartærgeologisk kart – M 1:250 000. NGU.

Krog, H, Østhagen, H. & Tønsberg, T. 1994. Lavflora. Norske busk- og bladlav. Universitetsforlaget. 368s.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss. 199s.

Lavherbariet, 2003. <http://www.toyen.uio.no/botanisk/lav/>. Lavherbariets internettsider.

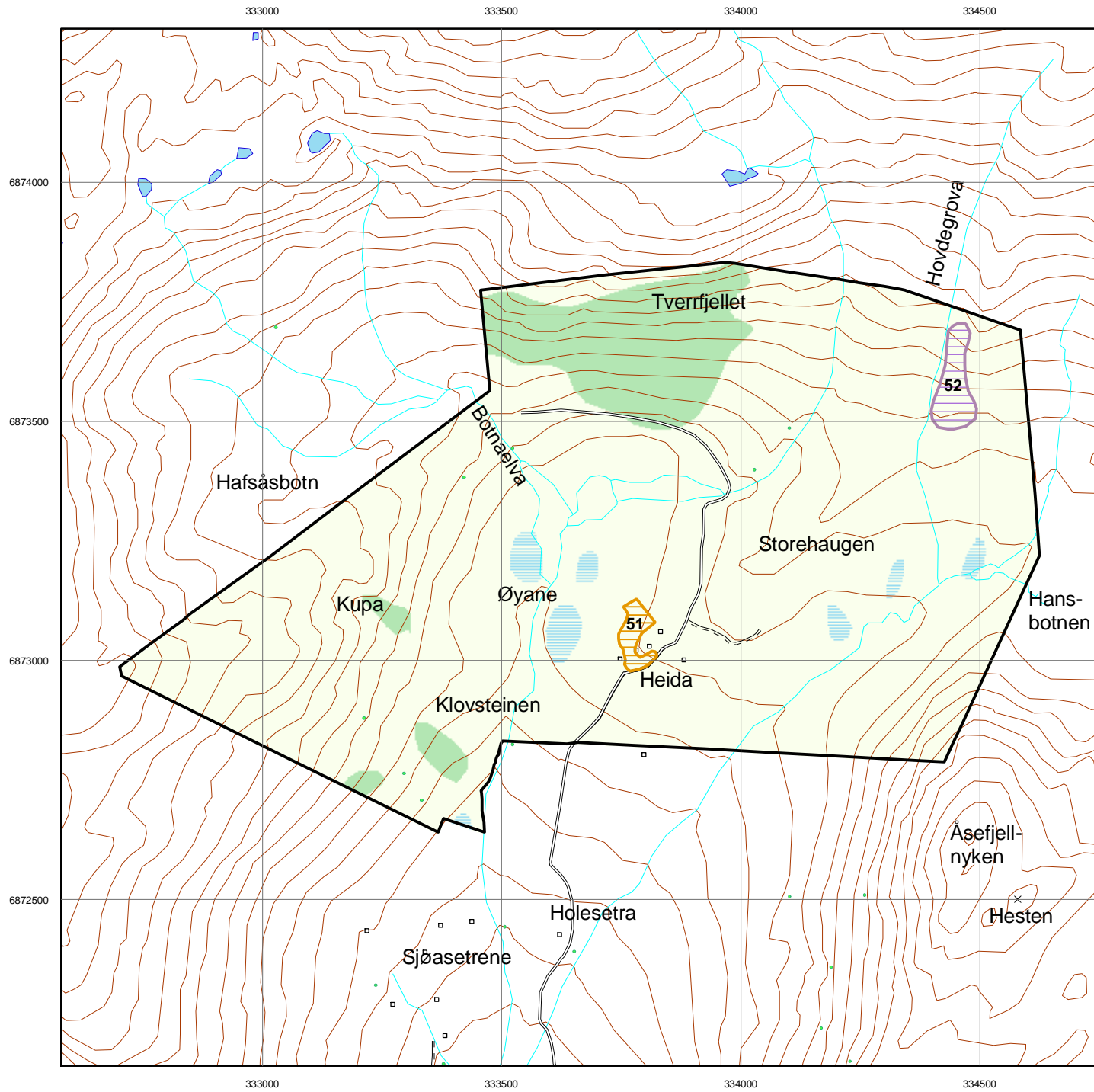
Soppherbariet, 2003. <http://www.nhm.uio.no/botanisk/bot-mus/sopp/soppdb.htm>. Soppherbariets internettsider.

VEDLEGG 1

Karplanteliste for Remmedalen skyte- og øvingsfelt (132 arter).

Arve vanlig	Fjellburkne	Jonsokkoll	Skogfiol
Aurikkelsveve	Fjelljamne	Kattefot	Skoggråurt
Beitestarr	Fjellkvein	Kildemjølke	Skogsiv
Beitesveve	Fjellmarikåpe	Klokkelyng	Skogsnelle
Bjønnekam	Fjelltimotei	Knegras	Skogstjerne
Bjørnebrodd	Fjelltistel	Kornstarr	Skogstorkenebb
Bjørneskjegg	Fjellveronika	Krattlodnegras	Skrubbær
Bleikstarr	Fjelløyentrøst	Krekling	Slåttestarr
Blokkebær	Flaskestarr	Kystmaure	Smalkjempe
Blåbær	Flekkmarihand	Kystmyrklegg	Smalsoldogg
Blåklokke	Frynsestarr	Lappvier	Smyle
Blåknapp	Fugletelg	Legeveronika	Smørtelg
Blåkoll	Furu	Loppestarr	Småengkall
Blålyng	Føllblom	Lusegras	Småsyre
Blåtopp	Geitsvingel	Løvetann	Snauveronika
Bredmyrull	Gran	Maiblom	Stjernesildre
Bringebær	Groblad	Marikåpe	Stjernestarr
Bråtestarr	Grønnkurle	Mjødurt	Stortveblad
Dunbjørk	Grønnstarr	Molte	Strandrør
Duskmyrull	Gråor	Musøre	Svartopp
Dverggråurt	Gråstarr	Myk kråkefot	Svartvier
Dvergjamne	Gulaks	Myrfiol	Sveltstarr
Einer	Gullris	Myrfrytle	Sølvbunke
Engfiol	Gulsildre	Perlevintergrønn	Sølvvier
Engkvein	Gulstarr	Revebjelle	Tepperot
Englodnegras	Harerug	Rogn	Tettegras
Engrapp	Heiblåfjær	Rome	Torvmyrull
Engsoleie	Heisiv	Rundsoldogg	Trefingerurt
Engsyre	Heistarr	Ryllik	Trådsiv
Fagerperikum	Hengeving	Ryllsiv	Tunrapp
Finnskjegg	Hundekvein	Røsslyng	Tvebstarr
Firkantperikum	Hvitkløver	Selje	Tyttebær
Fjellbunke	Hvitlyng	Skogburkne	Vendelrot

REMMEDALEN SKYTE- OG ØVINGSFELT

Biologisk mangfold - vedlegg 2

Naturtyper

Lokalitetsnummer henviser til databasen Natur2000 og BM-rapport 54-2003, hvor supplerende informasjon finnes.

 Kulturlandskap (D)

 Myr (A)

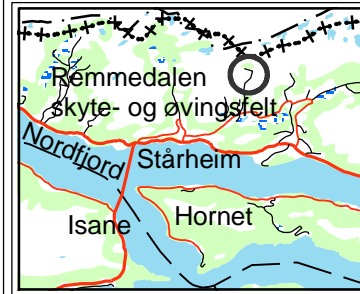
 Grense skyte- og øvingsfelt

Lokalitetsnr.	Naturtypekode	Naturtype	Verdikklass
51	D04	Naturbeitemark	C
52	A05	Rikmyr	B

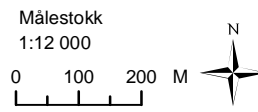
Dato: 22.12.04

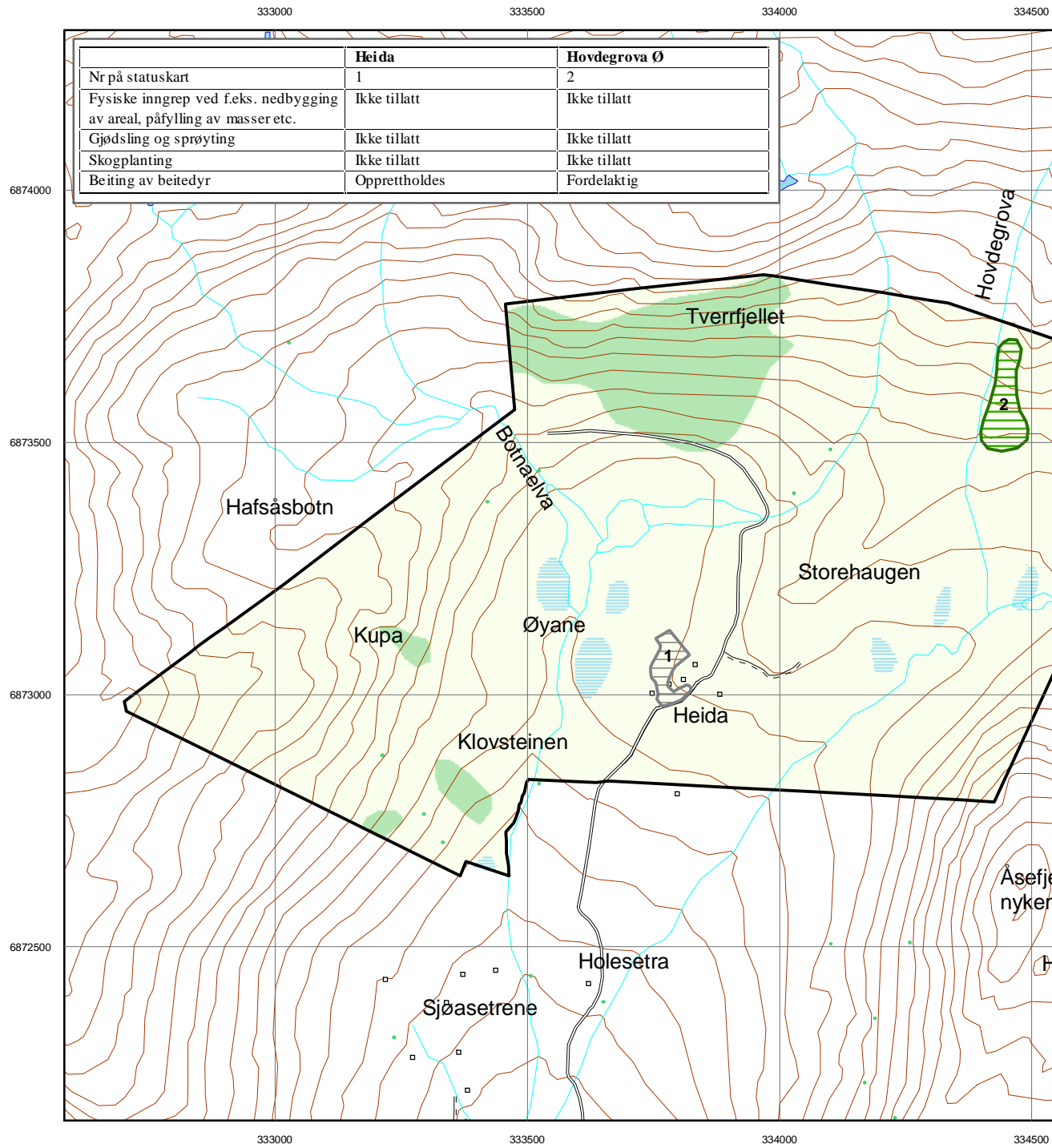
 Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet er levert av
Asplan Viak +++
- | ++

Kartgrunnlag: N50, Forsvarets generelle avtale. Alle områder digitalisert med N5 bakgrunnsdata
Datum: Euref89 (WGS84)
Kartprojeksjon: UTM Sone 32

	Heida	Hovdegrova Ø
Nr på statuskart	1	2
Fysiske inngrep ved f.eks. nedbygging av areal, påfylling av masser etc.	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Gjødsling og sprøyting	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Skogplanting	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Beiting av beitedyr	Opprettholdes	Fordelaktig

REMMEDALEN SKYTE- OG ØVINGSFELT

Biologisk mangfold - vedlegg 3

Statuskart for biologisk mangfold

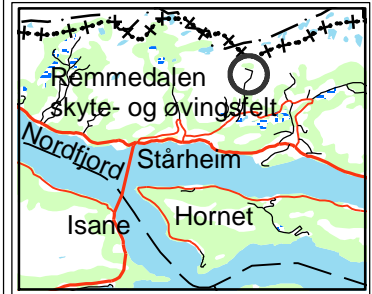
Verdisatte sammenviede områder der naturtyper, ferskvannslokaliteter, vilt og rødlistearter er vurdert samlet. Utfyllende opplysninger er gitt i BM-rapport 54-2003.

- B - Viktig område
- C - Lokalt viktig område
- Grense skyte- og øvingsfelt

Dato: 22.12.04

 Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet er levert av
Asplan Viak +++
- | ++

Kartgrunnlag: N50, Forsvarets generelle avtale. Alle områder digitalisert med N5 bakgrunnsdata
Datum: Euref89 (WGS84)
Kartprojeksjon: UTM Sone 32

